

Károsítóhelyzet alakulása

Zala megye, 2021.06.28-07.05.

Időjárás:

A múlt héten enyhe lehűlés mellett, folytatódott a még mindig száraz, meleg, időjárás. Csapadék továbbra is minimális mennyiség hullott (1-2 nap, 8-10 mm). Az aszály tünetek mindenütt fokozódtak! Az esősebb napok környezetében emelkedett a levegő páratartalma (80 % fölé), a levélnedvesség időtartama 6-9,5 óra közé emelkedett. A hőmérsékleti értékek éjszaka és nappal is csökkentek (minimum: 10,7-15,7 fok, maximum: 21,8-33,3 fok; átlag: 15,8-24,2 fok). Az UV sugárzás mindvégig magas volt.

ŐSZI BÚZA, ŐSZI ÁRPA

Növényfenológia:

Őszi búza: sárgaérés.

Őszi árpa: betakarítás folyamatban;

Károsítók:

Az őszi árpa betakarítása folyamatban.

Őszi búzában is felgyorsultak az érési folyamatok. A levelek felszáradása általános, folyamatos. Növényegészségügyi szempontból jelentős változás nem látható az állományokon az előző héthez képest.

SZÓJA

Növényfenológia: 2-3 nóduszos, 4-5 db kifejlett 3-as levél

A száraz, meleg időjárás a szója kezdeti fejlődését is hátráltatta. A kelés, fejlődés egyenlőtlen a száraz talajokon.

Károsítók:

A száraz, meleg időjárás kedvezett az **atkák** (közönséges kétfoltos takácsatka) felszaporodásának és kártételének. Kártételek nemcsak a fejletlenebb növényeken (1-2 db 3-as levél), hanem a fejlettebb állományrészekben is láthatók. A kártétel súlyosságát jelzi, hogy az atkák a felsőbb állású leveleken is szívogatnak (sok esetben már ott is jól láthatók szabad szemmel a szívás következtében kisárguló kis pontocskák) (1-2. fotó). A mikroszkópi vizsgálatok az atkák tömeges jelenlétét bizonyítják, a mozgó alakok száma 80-110 db mozgó alak/levélke (nem hármas levél!), emellett a tojásrakás is tömeges (meg sem próbáltam a tojásokat megszámolni), amely mielőbbi növényvédőszeres beavatkozást indokol!

Amennyiben marad a száraz, meleg, csapadékmentes időjárás, a kártételi veszély tovább fokozódik és súlyos kártételek alakulhatnak ki a szója állományokban.

A **poloskák** jelenléte észlelési szintű az állományokban.

1. fotó: Súlyos atka kártétel szóján

2. fotó: Heterogén fejlettségű szója erős atka kártétellel a felső leveleken

KUKORICA

Növényfenológia: ~13-15 leveles állapot. Növénymagasság: ~50-130 cm között, egyes területeken a kisebb esőket követően (és a kismértékű lehűlés hatására) az állományok intenzívebb növekedése látható.

Károsítók:

Kukoricában a **kukoricamol**y rajzása folyamatos, stagnáló, alacsony egyedszámú, a fertőzött területeken 1-2 db imágó/fénycsapda/3 nap mennyiségben csapdázható a kártevő. A lárvák fejlődése, kártétele folyamatos. A többségében L2-es lárvák levéllyuggatásai gyakoriak a leveleken, egy-egy állományban 10-30 % közötti töfertőzés jellemző (góc-szerűen) (3. fotó). Kisebb számban megjelentek az L3-as lárvák is, melyek szárba furakodása is megfigyelhető (4. fotó).

3. fotó: Kukoricamolylárva (L2) kártétele a leveleken

4. fotó: Szárba befurakodó kukoricamolylárva (L3)

Az alsó leveleken folytatódott az **atkák** (közönséges kétfoltos takácsatka) felszaporodása és kártétele. A kártétel az alsó 1-2 levélemeleten sárgulást, száradást okozott (az aszály hatásával együttesen), de esetenként a felsőbb levélemeleten is lehet látni kismértékű kártételt. A kártevő felfelé terjedése növényen belül jól látható. Az alsó levelek fertőzöttsége közepes-erős mértékű, feljebb gyenge fokozatú. A populáció fejlettsége vegyes, tojások és imágók is előfordulnak jellemzően.

NAPRAFORGÓ

Növényfenológia: teljesen elkülönülő virágzat-virágzás kezdete.

Napraforgóban nem történt jelentős változás a múlt héthez viszonyítva. A **levéltetvek** jelenléte minimális. A **poloskák** egyedszáma és kártétele sem növekedett, legfeljebb gyenge létszám és kártételi veszély jellemzi.

Az alsó leveleken gyenge-közepes mértékű az **alternáriás foltosság** (2-3-as fokozat), csupán az érzékeny állományokban látható kismértékű növekedés.

A száraz, meleg időjárás ellenére **fel kell készülni** a virágzáskori megelőző **gombaölőszeres kezelésekre**.

BURGONYA

Növényfenológia: virágzás vége, kötődés.

Burgonyában a **burgonyabogár** imágók létszáma minimálisra csökkent (a védett állományokban), ahogy a **levéltetvek** felszaporodása is mérséklődött, nem jelentős.

Az öntözött területeken folytatni kell a **burgonyavész** elleni megelőző védekezéseket. Fokozódott az alsó levelek felszáradása, a növények sárgulása amely részben a betegséggel, részben élettani változásokkal magyarázható.

CSONTHÉJASOK (KAJSZI, SZILVA, CSERESZNYE, MEGGY), ALMA, DIÓ

Növényfenológia:

Szilva, cseresznye, meggy: gyümölcsfejlődés, érés;

Alma, körte: gyümölcsfejlődés (~gyümölcsnövekedés), intenzív hajtásnövekedés;

Károsítók:

Almában, körtében a **levéltetvek** felszaporodása, kártétele csökkenő, de kisebb kolóniák még megfigyelhetők.

A csapda fogások alapján az **almalevél-aknázómoly** rajzása minimálisra csökkent. Az **almamoly** rajzása folyamatos (4-11 db imágó/csapda/3 nap). Az újabb védekezésre fel kell készülni.

A **vértetvek** felszaporodása, terjedése továbbra is intenzív, házi kertben erős fertőzések láthatók.

Az **almafalisztharmat** újabb tünetei, házi kertben már erős fertőzést okoztak, a hajtások száradása megfigyelhető a betegségre érzékeny, permetezetlen fajtákon. A mély fekvésű,

öntözött kertekben az **almafa varasodás** levéltünetei nem emelkedtek az elmúlt héten, de így is sok esetben közepes (3-4-es skála, 11-50 %) károsodás látható a lombon. A gyümölcsön legfeljebb gyenge mértékű a betegség fellépése. A védekezések továbbra is indokoltak!

Körtében a **varasodás** fertőzöttség a leveleken, és a gyümölcsökön is jelentős (közepes mértékű!), elsősorban házi kerti környezetben. Nagyüzemben legfeljebb gyenge mértékű a betegség fellépése, nem változott. További intenzív védelem javasolt.

Csonthéjasokban a **keleti gyümölcsmoly** rajzása folyamatos, enyhén növekvő 32-34 db imágó/csapda/3 nap fogással a csapdákbán. Őszi-kajszibarackban a **zöld őszibarack levéltetű** felszaporodása minimálisra csökkent. Cseresznyében csökkenő a **cseresznyelég** rajzása 1-2 db imágó/csapda/3 nap fogással a csapdákbán. A lárvák kártétele folyamatos és növekvő **cseresznyén és meggyen** egyaránt. A gyümölcsök növekvő, 25-70 %-a fertőzött. Cseresznyében és meggyben a cseresznyelég kártétele nyomán fokozódtak a **moniliás gyümölcsrothadás** tünetei, jelenleg egy-egy fajtán ~20-30 %-os. Az érő gyümölcs védelme indokolt, az ételmezés egészségügyi várakozási idők figyelembevétele mellett.

Szilvában a **szilvamoly** rajzása folyamatos, növekvő 37-58 db imágó/csapda/3 nap fogással. A szilvamollyal fertőzött gyümölcsök aránya ~5-15 % között változik. A folyamatos védelem szükséges.

Dióban a **baktériumos betegség** tünetei (technológiától függően) gyenge-közepes mértékűek a leveleken. A termésen gyenge fertőzöttség jellemző.

A **dióburok-fűrólegy** rajzásmegfigyelésére a sárga ragacslapok kihelyezése, táplálék attraktánsal javasolt. A megfigyelt ültetvényekben (többféle csapdával) a rajzás még nem kezdődött el.

SZŐLŐ

Növényfenológia: borsó nagyságú bogyók.

Szőlőben a gyenge mértékű **lisztharmat** levéltünetek mellett, megjelentek a betegség tünetei a fűrtökön is (házi kertben). A hétvégi párás, meleg időjárás (a korábbiakhoz képest alacsonyabb hőmérséklet) kedvezett a kórokozó újabb fertőzésének, ezért napokon belül újabb tünetmegjelenés valószínűsíthető. A folyamatos intenzív védelem elengedhetetlen!

A **peronoszpóra** „olajfoltjai” főleg a védekezéseknek köszönhetően beszáradtak. A betegség a kánikulai napokon visszahúzódott. A megelőző védelem a fűrtök érzékenysége miatt továbbra is indokolt.

A **feketerothadás** levéltüneteiről csapadék, pára jelenlétében újabb fertőzési ciklusok indulhatnak el, ezért a fűrtök védelme zsendülésig mindenképpen javasolt. A védekezéseket a levéltünetek mértékétől függetlenül végezzük el, mert egészen minimális levélfertőzés esetén is alakulhatnak ki meglepetésszerű fűrtkárak.

Az **amerikai szőlőkabóca** lárvakelése és fejlődése folyamatos, többségében L3-L4-es fokozatú lárvák gyűjthetők, ezért a célzott védekezéseket el kell végezni a vektor ellen.

Zalaszentlőrinc, 2021. július 5.

Tűh Annamária
előrejelző